

*Гусєв Володимир Олексійович,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю
281 «Публічне управління та адміністрування» кафедри публічного
управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва
Національного університету біоресурсів і природокористування України*

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ СФЕРОЮ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Управління процесами соціального розвитку територіальних громад у перспективі є складним завданням. Це підтверджують різні існуючі підходи і концепції управління, які переважно орієнтовані на дослідження окремих напрямів і типових шляхів досягнення вищих результатів. Як відзначає український учений С.А. Єрохін, «суспільний розвиток є багатоваріантним явищем. Він іде не шляхом уніфікації, спрощення чи одноманітності, а шляхом наростання різноманіття, багатоелементності як у соціально-економічних, так і в інших сферах життя, шляхом ускладнення самих структур.

Визначення перспектив розвитку вимагає абсолютно нового мислення, здатності мислення масштабами поколінь, а не поточними подіями» [1].

Вибір та обґрунтування корпоративного управління розвитком соціальної сфери міст потребує розроблення підґрунтя для визначення шляхів подальшого системного соціального розвитку територіальних громад через системне формування умов мобілізації резервів. Цьому має сприяти реалізація колективного уявлення жителів територіальних громад про власне майбутнє і необхідність своєї безпосередньої участі в цьому процесі.

Обґрунтування доцільності використання теорії корпоративного управління і практики його впровадження в соціальну сферу міст з метою підвищення темпів соціального розвитку громади зумовлюється існуючою спорідненістю спільних інтересів жителів, спільних цілей розвитку корпоративних системних рис відносин, механізмів і технологій здійснення владних функцій органів місцевого самоврядування, які здатні створити умови для подальшого розвитку шляхом надання корпоративного статусу не тільки окремим підсистемам, а й муніципальним утворенням як специфічним корпораціям. Корпоративні риси місцевого самоврядування виходять зі змісту муніципальної влади, правових та економічних засад її діяльності.

У муніципальних утвореннях мають місце такі особливості:

– надане територіальним громадам право на самоврядування і наявність умов формування активних поведінкових установ особистості щодо розширення можливостей вибору типу власної поведінки у вирішенні проблеми покращання свого життя [3];

– наявність творчого потенціалу, соціальної активності та причетності всіх членів територіальної громади до вирішення питань, що мають не тільки особистий, а й колективний інтерес, як пріоритетний шлях розвитку муніципальних утворень і місцевого самоврядування; сфера активності членів територіальної громади пов'язана не тільки з добуванням економічних благ для власного розвитку, а передусім із задоволенням загальних соціальних потреб територіальної спільноти [4].

У їх складі розглядаються не тільки матеріальні, природні чи економічні фактори, а також ціла низка соціальних факторів, що формують соціальну, духовну та інші основи корпоративного способу організації суспільної діяльності;

– послаблення впливу держави на вибір шляхів розвитку муніципальних утворень;

– головні напрями і зміст діяльності органів місцевого самоврядування щодо соціального розвитку реалізуються переважно в соціальній інфраструктурі;

– господарський порядок, що базується на відповідальному й вільному виборі громади і широкій участі її жителів у вирішенні питань саморозвитку, здатний ефективніше забезпечувати її економічну безпеку в результаті розширення громадою не тільки власних повноважень, а й шляхом самостійного взяття на себе відповідальності;

– на території муніципального утворення локальні суб'єкти інноваційної діяльності та інноваційно активні жителі, представники бізнесу і влади можуть об'єднуватись і створювати об'єкти інноваційного системного характеру, створюючи нові, продуктивніші сили розвитку міст.

Вибір Україною шляху побудови демократичної, правової держави, підґрунтям якої є пріоритети соціальних прав і свобод людини і громадянина, потребує формування принципово нової моделі організації соціальних зв'язків і відносин у суспільстві. А бажання і здійснені кроки щодо вступу України до Європейського Союзу обумовлюють її нові зобов'язання щодо розвитку соціальної сфери територіальних громад, а отже, і місцевого самоврядування на всій території. Останнє також не може бути здійсненим без запровадження новітніх підходів і методів до їх реалізації. Одним з таких ефективних методів управління соціальною сферою є корпоративний.

Можливості підвищення ефективності муніципального управління на корпоративних засадах ще недостатньо досліджені. У наукових розробках корпоратизм в управлінні територіями пропонується розвивати шляхом створення корпорацій, створення корпоративного фонду розвитку, випуску корпоративних цінних паперів (акції, облигації), заснування корпоративних інвестиційних, пенсійних і страхових фондів. Але систематизована уява ідеології корпоративного управління розвитком соціальної сфери не запропонована.

Існуючі правові та політичні засади інституту муніципальної публічної влади мають дві форми:

– самоврядування в колективах, які формуються на основі виборної або професійної діяльності, спільної політичної програми, спільних творчих прагнень, спільних соціальних та економічних інтересах і врахуванні спільних потреб;

– самоврядування територіальних спільнот людей – стійких колективів людей, об'єднаних системою зв'язків та відносин, що історично склались унаслідок їх постійного проживання в межах однієї території, які перебувають у перманентному розвитку [2, с. 6].

У першому випадку можна говорити про корпоративне самоврядування, у другому – про самоврядування територіальної громади, або місцеве самоврядування на корпоративних засадах.

Системність корпоративного управління стверджує взаємозалежність і необхідність координування різних аспектів створення соціальних послуг, здатність визначати й оцінювати вплив факторів на їх якість, обсяг, своєчасність перебігу соціальних процесів, координування та інтеграцію багатьох видів діяльності для досягнення визначених цілей з урахуванням новітніх тенденцій сучасності, глобалізацію багатобарвності трудових ресурсів, їх культурних, релігійних, вікових відмінностей, етичної належності, соціальні та інші особливості розвитку інформаційних технологій, загального управління якістю, зниження організаційної ієрархії, підвищення корпоративної культури й етики.

Список використаних джерел

1. Бобровська О. Ю. Концептуальні засади формування корпоративного підходу в управлінні розвитком соціальної сфери міст / О. Ю. Бобровська, І. В. Шумік // Державне управління та місцеве самоврядування : тези X Міжнар. наук. конгресу, 26 берез. 2021 р. – Х. : Видво ХарРІДУ НАДУ «Магістр», 2021. – С. 319 – 320.

2. Корпоративне управління соціальною сферою: концептуальні засади : навч. посіб. / О. Ю. Бобровська., І. І. Хожило, І. В. Шумік – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2021. – 216 с.

3. Горбата Л. П., Синельник Т. Б. Особливості національної системи стійкості на рівні територіальних громад в умовах війни. *Інвестиції: практика та досвід.* № 22 (2023). С. 191-196. URL : <https://www.nauka.com.ua/index.php/investplan/article/view/2568/2604>

4. Горбата Л. П. Забезпечення стратегічного планування в умовах національної системи стійкості на рівні територіальних громад в Україні. *Держава та регіони.* Серія: Публічне управління і адміністрування. № 4/2023. С. 54-60. URL : http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/4_2023/9.pdf.

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування
України

ІНІ неперервної освіти і туризму
Державна наукова установа
«Інститут модернізації змісту освіти»

ІІ ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

«Наукові здобутки студентської та учнівської молоді
з реалізації Плану відновлення України»

м. Київ, 13 березня 2024 року

УДК 37:001:338.245-043.96

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради ННІ неперервної освіти і туризму
Національного університету біоресурсів і природокористування України
(протокол № 10 від 21 березня 2024 р.).*

Наукові здобутки студентської та учнівської молоді з реалізації Плану відновлення України: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13 березня 2024 р. / за заг. ред. І.С. Гриценка, І.М. Грищенко, Л.П. Горбатої. Київ : РВВ НУБіП України, 2024. 163 с.

ISBN 978-617-8351-98-4

Організатори конференції: ННІ неперервної освіти і туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України, Студентська організація НУБіП України, Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова, Маріупольський державний університет, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, Державний торговельно-економічний університет, Херсонський державний аграрно-економічний університет, Державний біотехнологічний університет, ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая», Інженерно-будівельний інститут Одеської державної академії будівництва та архітектури, Боярський академічний ліцей «Лідер» Боярської міської ради Фастівського району Київської області, Дніпровський ліцей №97 Дніпровської міської ради, Ірпінський ліцей №1 Ірпінської міської ради Бучанського району Київської області, Ірпінський гуманітарний ліцей «Лінгвіст» імені Заріфи Алієвої Ірпінської міської ради Бучанського району Київської області, Коцюбинський ліцей №2 Коцюбинської селищної ради Бучанського району Київської області, Нижчедубечанський ліцей Пірнівської сільської ради Вишгородського району Київської області, Опорний заклад освіти Богуславського академічного ліцею №1 Богуславської міської ради Київської області, Петрівський ліцей Петрівської сільської ради Вишгородського району Київської області.

Конференція проводиться з метою посилення профорієнтаційної роботи із залучення активної шкільної молоді до навчання в НУБіП України, посилення наукової складової підготовки студентів освітніх ступенів «Бакалавр» і «Магістр», та оприлюднення результатів їх дослідницької роботи, підвищення ефективності та якості наукових досліджень, обміну досвідом та представлення результатів науково-дослідної діяльності, обговорення дискусійних питань і визначення пріоритетних аспектів подальшого розвитку науки.

Організаційний комітет: Гриценко І.С., Грищенко І.М., Горбата Л.П., Олійник В.В., Мельниченко С.В., Євсюкова О.В., Семенченко Ф.Г., Витвицька О.Д., Приліпко С.М., Сизон В.Г.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукові здобутки студентської та учнівської молоді з реалізації Плану відновлення України», яку підготували і провели кафедра публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва й кафедра готельно-ресторанної справи та туризму ННІ неперервної освіти і туризму НУБіП України, 13 березня 2024 року.

Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює основні напрямки Плану відновлення України.

Для наукових, науково-педагогічних працівників, посадових осіб органів публічної влади, теоретиків і практиків, студентів та учнів, усіх зацікавлених у реалізації Плану відновлення України.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.